

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор із науково-
педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛОГОПЕДІЇ

Ступінь магістра

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма Логопедія

2024-2025 навчальний рік

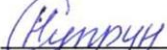
Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кисличенко Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти, Білюк Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної освіти.

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри спеціальної освіти (Світлана КАРСКАНОВА)

Програму погоджено з гарантом ОП (Микола СУПРУН)

Опис:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Денна, заочна форми навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта»	Варіативна	
	Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»		
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел, оформлення та систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90 год.			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/2 год. самостійної роботи студента – год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	<i>Лекції</i>	
		10 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	80 год.
Вид контролю: залік.			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 10/20 год.: 10 год. – аудиторні заняття, 20 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета даного курсу: підготувати студентів – майбутніх фахівців спеціальної освіти до розуміння проблем реформування та оновлення спеціальної освіти.

Завдання курсу:

Методичні – ознайомити студентів з основними проблемами спеціальної освіти нашої країни та інших країн світу; сформувати у студентів відповідальне ставлення до ролі вчителя – реформатора, прагнення поповнювати свої знання, підвищувати професійну майстерність.

Пізнавальні – надати студентам наукові знання про сутність нових підходів та концепцій сучасної освіти та механізми розв'язання педагогічних проблем.

Практичні – застосовувати теоретичні знання з курсу у педагогічній практиці та в процесі подальшої самоосвіти.

Виховні – виховувати у студентів відповідальне ставлення до своєї професії, прагнення до самовдосконалення.

Студенти повинні знати:

- динаміку розвитку системи освіти України;
- напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України;
- дидактичні основи дистанційного навчання.

Студенти повинні вміти:

- організувати навчально – виховний процес спрямований на удосконалення існуючої педагогічної системи спеціальної освіти;
- розробляти і проводити дистанційні заняття.

Під час опанування курсу передбачається рубіжний контроль знань, що має враховуватись при оцінці якості знань магістранта.

Вивчення дисципліни забезпечить студентам більш успішне виконання навчальних завдань з інших дисциплін, які потребують проведення наукових досліджень, аналізу інформаційних джерел, узагальнення теоретичного матеріалу та розробки практичних пропозицій і рекомендацій, виконання дипломних робіт, написання наукових статей, дисертацій, підготовки доповідей на науково-практичні конференції тощо.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- здатність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального удосконалення своєї особистості;
- готовність до самостійного навчання новим методам дослідження, змін наукового та науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності, змін соціокультурних та соціальних умов діяльності;
- здатність вільно використовувати українську та іноземну мови, як засоби ділового спілкування;

– здатність самостійно здобувати нові знання та вміння, у тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд за допомогою інформаційних технологій, використовуючи в практичній діяльності.

II. Фахові:

– здатність демонструвати знання фундаментальних і прикладних дисциплін магістерської програми, усвідомлювати основні проблеми своєї предметної області, при вирішенні яких виникає необхідність у складних завданнях вибору, що вимагають використання кількісних і якісних методів аналізу даних;

– готовність до здійснення професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участі в експериментальній роботі;

– здатність викладати в закладах середньої та вищої професійної освіти;

– готовністю до використання актуальних науково обґрунтованих педагогічних технологій;

– готовністю до моніторингу і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання;

– здатністю керувати науково-дослідною роботою студентів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України..

Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України.

Гуманістично-особистісний підхід до розвитку спеціальної освіти в Україні. Умови навчання, які сприяють гуманістичному вихованню особливої дитини. Поняття педагогічного клімату. Аксіологічний підхід до формування ціннісної сфери корекційних педагогів.

Кредит 2. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України.

Тема 2. Інтегративний підхід до визначення змісту навчання дітей з особливими потребами.

Тема 3. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України. Діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Рефлексивний підхід до навчання як умова саморозвитку педагогів і дітей. Технологічний підхід як стратегія організації навчального процесу. Компетентнісний підхід як основа переходу на нові показники якості спеціальної освіти.

Тема 4. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання. Поняття особистісно-орієнтованого навчання дітей із ТПМ. Його можливості і переваги. Основні положення.

Тема 5. Особливості особистісно-орієнтованого навчання. Вимоги до розробки дидактичного забезпечення.

Кредит 3. Методичні засади педагогічного прогнозування.

Тема 6. Сутність прогнозування. Основні категорії і принципи наукового передбачення. Логічна схема побудови прогностичного пошуку. Методи передбачення Особливості прогностичних розробок в системі спеціальної освіти.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	У тому числі											
	Усьо-го	Л	П	Лаб	Інд.	С.р.	Усього	Л	П	Лаб	Інд	С. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит 1. Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України	30	2	4			24	30	2				28
Кредит 2. Тема 2. Оновлення спеціальної освіти в Україні	30	2	2			6	30		2			8
Тема 3. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України			4					2				16
Тема 4. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.		2	4				30					10
Тема 5. Особливості особистісно-орієнтованого навчання		2	2						2			10

Кредит 3. Тема 6. Методичні засади педагогічного прогнозування.	30	2	4			26	30		2			8
Всього	90	10	20			60	90	4	6			80

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України	4
2	Тема 2. Оновлення спеціальної освіти в Україні	2
3-4	Тема 3. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України	4
5	Тема 4. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.	4
6	Тема 5. Особливості особистісно-орієнтованого навчання	2
7	Тема 6. Методичні засади педагогічного прогнозування.	4
		14

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Кредит 1. Динаміка розвитку системи спеціальної освіти України	
2	Кредит 2. Оновлення спеціальної освіти в Україні	
3-4	Кредит 3. Напрями оновлення спеціальної освіти в педагогічній системі України	
5	Кредит 4. Дидактичні основи особистісно-орієнтованого навчання.	
6-7	Кредит 5. Особливості особистісно-орієнтованого навчання	
8	Кредит 6. Методичні засади педагогічного прогнозування.	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Навчання дітей з комплексними порушеннями мовлення	

1.	Нові цілі європейської освіти. Освітньо-нормативні документи, що забезпечують концептуальні основи нової парадигми освіти. Принципи та основні напрямки оновлення освіти України.	60
2.	Дистанційна освіта. Принципи дистанційного навчання. Типи дистанційного навчання. Розробка і проведення дистанційних занять. Розробка дистанційних курсів.	
	Разом	60

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії

10. Методи навчання

- 1) наочні (спотереження, ілюстрація, демонстрація, ТЗН);
- 2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)
- 3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).

11. Методи контролю:

Самостійні роботи, виконання тестових завдань, контрольні модульні роботи, залік (попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				МКР	Тести	Сума
T1	T2	T3	T4	5	40	100
15	15	15	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS (для I-III, V, VI курсів)

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	65-79 (добре)		

D	55-64 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	50-54 (достатньо)		
FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (неприйнятно)		

13. Методичне забезпечення

1. Інтерактивний комплекс з дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

1. Агафонова А. С. Практикум по общей педагогике. – СПб.: Питер, 2003. – 416 с.
2. Афонина Г. М. Педагогика. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 512 с.
3. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів – К., 1996.
4. Бордовская Н. В., Реан А. А. Педагогика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2004. – 300 с.
5. Гальчинський А., Гаєць В., Кінах А., Семіноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ.- К.: Знання України, 2004
6. Даниленко Л.І. Теоретичні аспекти освітньої інноватики //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 36. наук, праць. Вип. 5; ред. кол. Л.І.Даниленко (гол. ред.) та ін.- К.: Логос, 2001.- С 3-11.
7. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К.: Знання-Прес, 2003.
8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2003.
9. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.
10. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Х.: Ранок, 2002.
20. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті.- Харків, 2001.- 256 с
11. Хуторской А. В. практикум по дидактике и методикам обучения. – СПб.: Питер, 2004. – 541 с.
12. Хуторской А.В. Современная дидактика:Ученик для вузов. – СПб: Питер, 2001. – 544с.

Допоміжна

1. Логопедия: Учебник для студентов дефектол. фак. пед. вузов / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 680 с.
2. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

3. Логопедия: методические традиции и новаторство: Учебно-метод. пособ. для студ. отделения логопедии пед. высш. учеб. заведений / Под ред. С. Н. Шаховской, Т. В. Волосовец. – М. – Воронеж : Моск. психолого-соц. ин-т : МОДЭК, 2003. – 336 с.

4. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений [Текст] / М. Ф. Фомичева, Т. В. Волосовец, Е. Н. Кутепова и др.; Под ред. Т. В. Волосовец. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 217 с.

5. Основы логопедической работы с детьми : Учебное пособие для логопедов, воспитателей детских садов, учителей начальных классов, студентов педагогических училищ [Текст] / Под общ. ред. д. п. н., проф. Г. В. Чиркиной. – 2-е изд., испр. – М. : АРКТИ, 2003. – 240 с.

6. Основы теории и практики логопедии [Текст] / Под ред. Р. Е. Левиной / Р. Е. Левина– М. : «Просвещение», 1967. – 368 с.

7. Понятийно-терминологический словарь логопеда [Текст] / Под ред. В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. – 400 с.

8. Хрестоматия по логопедии в 2-х томах / Под ред. Л. С. Волковой, В. И. Селиверстова. – М. : Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 1997.

9. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=125>
2. <http://elibrary.ru>
3. <http://www.nlr.ru/e-res/>
4. <http://unesco.edusite.ru/>
5. <http://www.jourclub.ru/>
6. <http://library.mk.ua> info@library.mk.ua
7. <http://e-catalog.mk.ua/>